

Rødt Nytt

GRATISAVISA TIL RØDT Nr. 1 2012

B-Postabonnement

Returadresse: Rødt
Osterhaus' gate 27
0183 Oslo

Arbeidsliv:

Krever veto mot vikarbyrådirektivet

Foto: Net H EU

Offensiv fra høyre:

Arbeidsmiljøloven under angrep

Foto: Paul Hart/CC

Amerikansk opprør mot de superrike:

Occupy Wall Street

Foto: Mitch Dantz/CC

LEDER:

"Rødt går inn for offensive krav i vårens tarriffoppgjør." TURID THOMASSEN, LEDER I RØDT

EUROPAUTREDNINGA:

"EØS-avtalen er en demokratisk fiasko." BJØRNAR MOXNES, NESTLEDER I RØDT

Turid Thomassen
turid.thomassen@roedt.no
leder i Rødt

Utjamning

LEDER

Forskjellene i verden øker. I en rapport Organisasjonen for økonomisk samarbeid og utvikling (OECD) la fram før jul framgår det at ulikhetene mellom fattige og rike i OECD-landene er større enn noen gang de siste 30 årene. De landene der den rikeste prosenten stikker av med den største andelen er USA, Storbritannia og Canada. I finanskrisas hjemland, USA, går 18,3 prosent av inntektene til den rikeste prosenten. Det er disse tallene som har inspirert Occupy Wall Street-bevegelsen i deres valg av slagord: We are the 99%. Stadig flere identifiserer seg med kampen mellom de 1 prosent rikeste og de resterende 99 prosentene.

I Norge liker vi å skryte av at vi er et av de landene med minst forskjeller mellom fattige og rike. Sjøl om det forsåvidt er riktig, er tallene fra OECD dystre lesning også på Norges vegne. Rapporten forteller at i 2007 fikk den rikeste prosenten i Norge 7,1 prosent av inntektene, opp fra 4,4 prosent i 1990. Det er en økning på over 61 prosent i løpet av de 17 årene. Antallet på norske milliardærer er fordobla sida de rødgrønne tok over regjeringskontorene. Det viser med all tydelighet behovet for nye tiltak mot økonomisk ulikhet og en aktiv politikk for sosial utjamning.

Også i lønnskampen mellom kjønna kommer Norge dårlig ut. Fagbevegelsens krav om likelønnsloft i form av ulike tillegg eller minstelønns garanti har sørga for positiv utvikling i enkelte sektorer, men likevel går lønnsforskjellene mellom kvinner og menn i negativ retning i flere yrkesgrupper. I et notat fra LOs samfunnspolitiske avdeling framgår det at kvinnelige industriarbeidere i 2005 tjente 89,1 prosent av lønna til sine mannlige kolleger, mot 88,4 prosent i 2010. I varehandelen (Virke) var tallene 87,5 prosent i 2005 og 85,9 prosent i 2010.

Stortingspartiene, LO-ledelsen og YS-ledelsen ber om et moderat tariffoppgjør til våren. Begrunnelsen er at Norge priser seg ut av markedet og at den internasjonale økonomiske krisa må møtes med ulike innstramminger. Men det eneste som skjer hvis arbeidsfolk fremmer moderate krav er at eierne stikker av med en større del av verdiskapninga. Rødt går i stedet inn for offensive krav for utjamning mellom fattig og rik og mellom kvinner og menn.

Rødt Nytt

Redaktør:
Brage Aronsen
brage@roedt.no

E-post:
roedt@roedt.no

Telefon: 22 98 90 50
Konto: 7874 05 56478

ISSN: 1504-7660 (avis)
1504-7679 (pdf)
Trykkeri: Nr1Trykk

Utgiver: Rødt
Osterhaus' gate 27
0183 Oslo

Arbeids- miljøloven under angrep

Faglig aktivist: Mona Bjørn, Rødt Trondheim. Foto: Magne Hagesæter.

ARBEIDSLIV

Brage Aronsen brage@roedt.no

Arbeidsmiljøloven er under harde angrep fra de borgerlige partiene og arbeidsgiverorganisasjonene. En uthuling av dagens lovverk vil skape et brutalisert arbeidsliv, mener Mona Bjørn, tillitsvalgt i Handel og Kontor og Rødt-politiker i Trondheim.

– Hvordan lovverket er utforma er avgjørende for hva slags arbeidsliv vi får. Derfor er det viktig å arbeide for forbedringer av dagens Arbeidsmiljølov der vi ser at det er mangler. For eksempel trenger loven sterkere bestemmelser for å sikre retten til heltidsstilling og sterkere bestemmelser for vern mot natt- og helgearbeid, samt at alminnelig arbeidstid må endres slik at vi får sekstimers arbeidsdag/30 timers arbeidsuke med full lønnskompensasjon.

– Men lovendringer er ikke alltid til det bedre. Høyresida og arbeidsgiverorganisasjonene Virke og NHO kjører nå en sterk offensiv for å få endra Arbeidsmiljøloven til arbeidsgiversidas fordel. Offensiven vil nok fortsette fram mot Stortingsvalget i 2013 med mål om å få på plass et politisk flertall som vil legge fram forslag til endringer av Arbeidsmiljøloven i arbeidsgivers

favør. Årsaken er ideologisk fordi styrkeforholdet mellom arbeidstakersida og arbeidsgiversida påvirkes av innholdet i loven, sier Bjørn.

Hvilke bestemmelser i loven er det høyresida er ivrigst på å endre?

– De vil fjerne det de kaller «fagforeningens vetorett» i forbindelse med utarbeidelse av arbeidsplan. Loven åpner blant annet for gjennomsnittsberegning av arbeidstid og redusert hviletid, men kun dersom partene er enige om en avtale. Dette oppleves for høyresida som ineffektivt, og derfor vil de det til livs. En annen sak som har bred oppslutning fra KrF til Frp samt hos både NHO og Virke er forslaget om å svekke arbeidstakernes rett til fast ansettelse ved å gjøre det lettere å ansette arbeidstakere midlertidig.

– Dagens Arbeidsmiljølov er fleksibel og legger til rette for demokratisk partssamarbeid i virksomhetene. Den peker framover for å sikre et fullt forsvarlig arbeidsmiljø som til enhver tid skal være i samsvar med den teknologiske og sosiale utviklinga i samfunnet. Dette er et kontinuerlig arbeid.

– Høyresida ønsker en «fornya» Arbeidsmiljølov. Hvordan en slik fornyelse ser ut fikk vi se 2005, da Stortinget vedtok økt tilgang til midlertidige ansettelse, svekka stillingsvern og mer bruk av overtid. I tillegg ble samfunnet og arbeidsgivers behov likestilt med arbeidstakerens behov, noe som helt klart betyr en svekkelse av

Likelønn: et hovedkrav

TARIFF 2012

Maren Rismyhr maren@roedt.no

– Kampen for likelønn må være hovedkrav for fagbevegelsen også i tariffoppgjøret i 2012. Skal en nå fram må LO, Unio og YS samarbeide. De må fremme felles krav og stå sammen, ikke motarbeide hverandre, sier Torill Nustad.

– I staten har det vært slikt samarbeid siden 2004. Det er en av grunnene til at likelønnskampen har kommet lengst her, sier hun.

Nustad er hovedtillitsvalgt for NTL ved

Universitetet i Tromsø. Som kvinnefronter og tillitsvalgt har hun fulgt likelønnskampen gjennom mange år. Fortsatt er lønns-gapet mellom kvinner og menn stort. Rødt Nytt stilte spørsmålet: Hva må til ved årets oppgjør?

– Fagbevegelsen må stille krav om øremerka midler, en pott, som kommer i tillegg til den generelle ramma for oppgjøret. Pengene må brukes til å heve grunnløna i kvinnedominerte yrkesgrupper og rette opp skjevheter mellom sammenlignbare grupper. Ubekvemstillegg for jobbing kveld, natt og helger må økes kraftig, sier Nustad. Hun understreker samtidig at det meste av lønnsdannelsen i offentlig sektor må skje sentralt og gis som høye generelle tillegg som kommer alle ansatte til gode.

– I privat sektor er det viktig å få tariff-festa

arbeidstakerens vern.

Hvordan vil norsk arbeidsliv bli seende ut dersom høyresida får gjennom sine endringsforslag i Arbeidsmiljøloven?

– Dersom høyresida får gjennomført sine forslag til endringer i Arbeidsmiljøloven vil arbeidstakernes rettigheter bli betydelig svekka. Retten til faste ansettelser vil forsvinne, retten til å stå i stilling ved tvist om usaklig oppsigelse vil forsvinne og arbeidstidbestemmelsene vil bli svekka. Det er en styrke at Arbeidsmiljøloven har tydelige og strenge bestemmelser som ligger i bunn og som verner arbeidstakeren. Uten sterke lovbestemmelser og med få sanksjonsmuligheter ved en uenighet lokalt, vil styrkeforholdet mellom arbeidstaker og arbeidsgiver i større grad gå i arbeidsgivers favør hvis flere bestemmelser tas bort fra loven og overlates til partene lokalt å avgjøre aleine.

Hvert år avdekkes det tusenvis av brudd på Arbeidsmiljøloven. Er ikke dette et tegn på at loven ikke virker?

– Høyresida bruker nettopp de mange bruddene på Arbeidsmiljøloven som har blitt avdekka den siste tida som et argument for at loven «har gått ut på dato» og at den må endres. Dette er sjølsagt feil. Bruddene er tegn på at alt for mange arbeidsgivere ikke respekterer loven, at det må gjøres noe med årsakene til lovbruddene og at Arbeidstilsynet må

få mer ressurser til å følge opp.

– Arbeidsmiljøloven er en vernelov og kalles ofte for arbeidslivets grunnlov. Sammen med forskrifter og andre lover, tariffavtaler og rettspraksis er Arbeidsmiljøloven som helhet viktig for å regulere arbeidslivet gjennom blant annet krav til et systematisk arbeid med Helse-, Miljø og Sikkerhet, vern mot diskriminering, rett til permisjoner og rett til faste ansettelser, sier Bjørn.

NHO-direktør John G. Bernander mener det er nødvendig å skrive om Arbeidsmiljøloven dersom Norge innfører EUs vikarbyrådirektiv?

– Det er nettopp det vi frykter, at Vikarbyrådirektivet vil føre til at Arbeidsmiljølovens §14-12 vil svekkes og at det blir fritt fram for innleie fra bemanningsbyrå. I neste omgang betyr det at retten til faste ansettelser som er slått fast i § 14-9 vil stå for fall.

– I direktivets artikkel 4.1 står det at forbud mot og restriksjoner i vikararbeid kun kan begrunnes i allmenne hensyn. Skulle det oppstå tvil om dette vil det være EU-domstolen (EFTA-domstolen) som avgjør tolkningen av direktivet. Når vi også veit at EØS-avtalens fire friheter ligger til grunn er det lite trolig at dommen vil gå i arbeidstakernes favør, men at Norge vil bli tvunget til å endre Arbeidsmiljøloven, avslutter Bjørn.

en individuell lavlønnsgaranti, sier hun. Dagens ordninger med gjennomsnittsberegninger må bort. Ufrivillig deltid er et problem både i offentlig og privat sektor. Det er i hovedsak kvinner som tilbys slike stillinger. Nustad mener det må inngås forpliktende samarbeid for å avskaffe ufrivillig deltid, og at det er på tide å sette av egne midler til slike prosjekter.

– Det er viktig å huske at motkreftene mot en slik likelønnspolitikk er sterke. Arbeidsgiverne i kommune- og sjukehussektoren støtter ikke likelønnskampen. Sammen med Akademikerne vil de ha mest mulig til lokale forhandlinger for å premiere enkeltpersoner. Arbeidsgivere i KS og Spekter har også sagt at de også ønsker større lønnsforskjeller mellom kommuner og geografiske områder.

– Fagbevegelsens svar må være felles kamp for ei lønn å leve av for alle kvinner, uttelling for kompetanse og ansvar og lovfesta rett til heltid, avslutter Nustad.

Tillitsvalgt: Torill Nustad. Foto: Bjørn-Kåre Iversen.

RØDT Norge RUNDT

RISØR:

– Ber om mer åpenhet i kommunen

Rødt Risør ønsker større åpenhet i kommunen. Daniel Glaser har derfor sendt et brev til ordføreren der han skriver at kommunen bør vurdere å åpne møtene i kontrollutvalget.

– Rødt ønsker også at det blir full åpenhet, innsyn (der loven ikke krever taushetsplikt) og kvalitetssikring av møtepapirer; sakspapirer og møteprotokoll før disse legges ut på nettsider, sier han til Aust Agder Blad.

TROMS:

– Si opp kontrakten

Jens Ingvald Olsen i Rødt Troms reagerer kraftig på Havarikommisjonens vurderinger av hurtigbåtforliset i Troms.

– Troms fylkeskommune må si opp hurtigbåtkontrakten med Boreal Transport Nord – umiddelbart, sier Olsen til NRK Nordnytt.

Olsen viser til at sikkerhet ikke er nevnt i anbudsdokumentene, selv når man visste det skulle bygges båter som ikke er bygget før og at Sjøfartsdirektoratet ikke har gitt godkjenninga i henhold til gjeldende regelverk.

OSLO:

Anmelder Flexus-kjøpet

Rødt anmelder Michael Tetzschner (H) og det daværende byrådet blir politianmeldt for kjøpet av det famøse Flexus-systemet.

– Flexus fikk en utilbørlig fordel da de fikk bestemme hvilke krav som skulle stilles til billettsystemet. Vi vil levere en anmeldelse av daværende styreleder i Oslo Sporveier, Michael Tetzschner, og byrådet som var ansvarlig på dette tidspunktet, sier Rødts gruppeleder Bjørnar Moxnes til Aftenposten.

BODØ:

–Reagerer mot kampfly-hyllest

Bodø-ordfører Ole Henrik Hjørtøy vil arrangere fakkeltog for at kampflyene må bli i byen. Han møter krass kritikk fra Rødts gruppeleder Svein Olsen.

– Jeg hører at Hjørtøy snakker om Bodø identitet, men etter min mening har Bodø-folket også en annen identitet. Bodø er en solidaritetsby. De fakkeltogene som gått i byen de siste tiårene har vært for fred, og mot krig, sier Olsen til NRK Nordland.

Vetotilhenger: Sissel Weholdt. Foto: Handel og Kontor.

– Krev veto fra regjeringa!

VIKARBYRÅDIREKTIVET

Maren Rismyhr maren@roedt.no

– Hensikten med Vikarbyrådirektivet er å lette forholda for bemanningsselskapene og vikarbyråene i markedet. EU vil med direktivet på plass gripe rett inn i våre overenskomster og rettspraksis på arbeidsrettområdet. Det er noe helt nytt!

Alt som er til hinder for innleie og vikarbruk skal bort. Dette er i følge Sissel Weholdt kjerna i motstanden mot Vikarbyrådirektivet.

Formålet med direktivet er tredelt, forklarer hun: Det skal gi en viss sikring for vikarer. Det skal i større grad anerkjenne vikarbyråer som arbeidsgivere, og det skal utvikle mer fleksible former for arbeid og øke bruken av innleie.

– Sikring av vikarer, eller det tilhengerne kaller likebehandling, kan høres fint ut, men hjelper lite når ansatte i vikarbyråer oftest ikke har verken tariffavtale, tillitsvalgt eller forhandlingsrett. Det er også uklart om direktivets formulering om lønn er presis nok til å kunne brukes. Bare rundt 35 prosent av de som leies ut er knytta til et vikarbyrå, og direktivet ville kun gjelde dem.

– Det viktigste er at direktivet skal stimulere til økt bruk av vikarer og innleid arbeidskraft. Dersom det innføres i Norge, vil utleiebransjen vokse videre. Da vil vi få et stadig økende antall midlertidig innleide ansatte med få rettigheter og liten eller ingen innflytelse på egen arbeidssituasjon, sier Weholdt.

– Kvinner jobber oftere deltid og oftere ufrivillig deltid. Økt innleie og midlertidige ansettelse gir enda færre faste heltidsstillinger. Når byråene underbyr for å komme til, kan det føre til skandaløse arbeidsforhold.

Weholdt minner om avsløringene innen helsesektoren, hvor de ansatte sov i bomberom, ikke fikk overtidsbetaling, og arbeidstida var alt annet enn lovlig.

Direktivet vil kunne endre hverdagen negativt for mange, mener Weholdt. Det dreier seg ikke bare om polske snekkere og helsepersonell fra Litauen, om noen skulle ha trodd det.

– Vi må kreve at regjeringa legger ned veto, at de innfører søksmålsrett og at fast stilling fortsatt er det vi skal ha i morgendagens arbeidsliv, sier hun.

Med lua i handa: Arbeidsfolk taper på at vikarbruken blir mer utbredt. Illustrasjon: Rødt Nytt.

Fast arbeid eller fri flyt?

ARBEIDSLIV

Maren Rismyhr maren@roedt.no

– Økt bruk av innleie og vikarer er ikke en tilfeldighet. Det er en villet utvikling som arbeidsgiverne og kapitalen tjener på. Skal en forstå bakgrunnen for Vikarbyrådirektivet, kan det være nyttig å se på historia, sier Sissel Weholdt.

Weholdt er medlem av faglig utvalg i Nei til EU og faglig sekretær i Handel og Kontor i Norge. Her gir hun Rødt Nytt's lesere en kort historisk innføring om vikarbruk i Norge.

Sysselsettingsloven

– I 1947 blei Sysselsettingsloven vedtatt. Den innførte forbud mot privat arbeidsformidling, men ikke forbud mot vikarbyråer og utleievirksomhet. Rundt 1970 var arbeidsmarkedet stramt i verkstedindustrien. Ledigheten lå rundt én prosent, og bedriftene hadde problemer med å rekruttere arbeidskraft. Om lag 40 utleiebyråer innen bransjen tilbød bedre vilkår enn verkstedindustrien. Dette blei det bråk av! I juni 1971 blei det forbudt å leie ut arbeidskraft, forteller Weholdt.

– I 1971 var det innen kontorsektoren 20 vikarbyråer med 3.500 ansatte, men disse blei unntatt den nye loven. Departementet ga dispensasjoner til utleiefirmaer innen kontor og butikkområdet, samt lagerarbeid tilknyttet varehandelen fordi at vikarbyråene her ikke konkurrerte med bedriftene om lønns og arbeidsvilkår. Slik fikk mange arbeidstakere dårlige vilkår i byråene enn de fast ansatte innen kontor, butikk og lager. Vikarene fikk ingen rett til medbestemmelse på arbeidsplassen eller rett til deltakelse i den lokale klubben.

Høyre presser på

– På begynnelsen av 80-tallet økte bruken av vikarbyråer igjen, spesielt innen offshore. Loven sa jo at innleid arbeidskraft var lov. Willoch-regjeringa åpna for at det skulle være lettere å få dispensasjoner fra Sysselsettingsloven.

– Likevel dreiv mange utleievirksomhet ulovlig. I følge FAFO var 20 prosent av alle bygningsarbeiderne ansatt i ulovlige innleiefirmaer i Oslo i 1987. Samme år arbeidet 25.000 gjennom vikarbyråer og omsetninga var på en milliard.

– Høyre prøvde stadig å få slutt på utleieforbudet og fremma flere lovforslag, seinest i 1998. Vikarbyråene dreiv massiv lobbyvirksomhet, særlig Manpower.

– I 1997 erstatta FN's arbeidsorganisasjon, ILO, konvensjon 96 som sa at arbeidsutleie skulle være forbudt, med konvensjon 181 som baserer seg på prinsippet om at utleie er tillatt. ILO bygger på enighet mellom arbeidstakersida, arbeidsgiversida og myndighetene, altså et trepartssamarbeid. Verken norsk fagbevegelse eller myndighetene protesterte den gangen.

Blaalidutvalget

– I 1998 satte sentrumsregjeringa ned Blaalidutvalget. I hurtigtogstempo skulle utvalget vurdere om regelverket for formidling og utleie/innleie var tilpassa behovene i dagens arbeidsmarked. LO var representert og hadde noen særmerknader som prøvde å balansere de forskjellige forbundsinteressene. Men utvalget blei enig om å tillate utleie av arbeidskraft. Likevel skulle dette bare gjelde der hvor det var lovlig med vikarer og midlertidige ansettelse. Handel og Kontor var den gang for. Forbundet hadde levd med utleie siden 1948. Andre forbund var imot, og leder av LOs juridiske avdelingen var kraftig imot utvalgets konklusjoner. «Det er en provokasjon at forbudet mot arbeidsutleie oppheves. Konsekvensene er dramatiske for arbeidsfolk,» sa han den gang.

– LOs krav til regjeringa i forbindelse med den foreslåtte lovendringa blei ikke innfridd. Regjeringa fjerna til og med Arbeidstilsynets rett til å gripe inn ved lovbrudd. Ved lovbrudd blei det nå opp til vikaren å gå til sak mot arbeidsgiveren.

– Det er viktig for oss å se på vikarbruken i dette perspektivet. Det er ikke en tilfeldig utvikling og ikke tilfeldig at EU er opptatt av fri flyt av arbeidskraft. Dette er en villet utvikling som arbeidsgiverne og kapitalen tjener på, avslutter Weholdt.

Raser mot Vikarbyrådirektivet

Streik: Elleve LO-forbund støtta den politiske streiken mot Vikarbyrådirektivet 18. januar. Foto: Nei til EU.

VIKARBYRÅDIREKTIVET

Fredrik V. Sand fredrik@roedt.no

I en pressemelding med tittelen «Arbeiderpartiet legger til rette for fagforeningsknusing» går ungdomsrådene og ungdomstillitsvalgte ut mot EUs vikarbyrådirektiv og Arbeiderpartiets klarsignal til direktivet. Rødt Nytt har snakket med to unge tillitsvalgte som advarer mot økt vikarbruk.

– Vikarbyrådirektivet åpner for en anerkjennelse av bemanningsbransjen, og økt bruk av midlertidig innleid arbeidskraft. Dette er den rake motsetninga til hva vi i fagbevegelsen har kjempa for i alle år: Faste, trygge ansettelser, med forutsigbar lønn, sier Bjørn Sigurd Svingen, leder av Fellesforbundets sentrale ungdomsutvalg.

– Vi sitter allerede i dag på mange erfaringer med vikarbyråenes enorme vekst innafor dagens regelverk. Det er ikke gode erfaringer, sier han.

Likebehandling mulig uten direktiv

Elleve forbund, som utgjør 80 prosent av LOs medlemsmasse, har gått mot direktivet. Et av unntakene er Industri Energi. Forbundsleder Leif Sandes begrunnelse er å sikre beskyttelse av innleide arbeidstakere, og å bedre deres vilkår gjennom å innføre et prinsipp om likebehandling. Industri Energis ungdomskonferanse har på sin side sagt nei til Vikarbyrådirektivet. Ungdomsutvalgets leder Ann Ørjebu peker på at direktivet også tar sikte på å normalisere vikarbruk i norsk arbeidsliv.

– Jeg ser behovet for likebehandling men ikke behovet for å normalisere bransjen. Det er underlig at man ikke kan innføre likebehandlingsprinsippet i norsk rett uten å implementere direktivet. Det er kun politisk vilje dette står på, sier Ørjebu.

– Jeg frykter at det kommer til å bli færre lærlingplasser for de som ønsker å jobbe i industrien, de vil ikke ha mulighet til å fullføre utdannelsen sin. Våre medlemmer trenger sikkerhet. Både økonomisk og sosial trygghet. Det gjør noe med både helse og selvfølelse å gå på midlertidige kontrakter på den ene arbeidsplassen etter den andre, sier Ørjebu.

– Du må leie jobb, leie bolig og det blir svært vanskelig å planlegge familie og fritid. Heia føydalismen! Utstrakt bruk av vikarer fra vikarbyrå kan også demontere streikevåpenet. Når faste ansatte går til streik så kan man ikke ta ut vikarene i streik. Når vikaransatte tar opp kritikkverdige forhold eller organiserer seg opplever noen av dem at de ikke blir utleid

Tillitsvalgt: Bjørn Sigurd Svingen. Foto: Privat.

Tillitsvalgt: Ann Ørjebu. Foto: Christine Meling Christensen/Industri Energi.

en periode og de mister da inntekten sin. Det inspirerer ikke til varsling, sier Ørjebu.

Ap forstår ikke konsekvensene

De to unge tillitsvalgte tror ikke Arbeiderpartiet har skjont konsekvensene av sitt standpunkt og hva slags følger det kan komme til å få for det fagligpolitiske samarbeidet.

– At dette vil endre samarbeidsklimaet mellom Ap og fagbevegelsen, er uten tvil. Jeg tror ikke Arbeiderpartiet er helt klar over hvilke krefter de har satt i sving, og det vitner jo om hvor mye de er i utakt med den jevne arbeider. Tillitsvalgte som normalt er Ap-lojale snakker om utmeldinger og sanksjoner mot partiet og det fagligpolitiske samarbeidet. De aller fleste er nå luta lei mantraet knytta til regjeringkonstellasjoner om at «alternativet er verre». Jeg bare håper det ikke fører oss i finsk retning, der deler av fagbevegelsen har blitt totalt avpolitisert, sier Svingen.

– Jeg tror idéen om det tette samarbeidet mellom LO og AP er noe som henger igjen fra da vi kjempa for det samme: Arbeiderne. Det føler jeg ikke er tilfelle lenger. Debatt og uenighet er ikke noe nytt mellom fagbevegelse og partipolitikken, men jeg mener at Arbeiderpartiet nå har begynt å rokke ved sitt eget eksistensgrunnlag. Hvem er det egentlig de lager politikk for i dag, spør Ørjebu.

Snart slutt: Norske Skog Follum står overfor nedleggelse. Foto: Wikipedia.

– Torpedering av treforedlingsindustrien

ARBEIDSLIV

Magne Hagesæter magne@roedt.no

I desember bestemte bedriftsforsamlinga i Norske Skog seg for å leggje ned papirfabrikken på Follum i Ringerike. Rødt Nytt har intervjuet Stein-Roar Eriksen, hovudtillitsvalt på fabrikken, som no etter ein lang kamp har lita tru på å berge arbeidsplassane.

– Produksjonen vert stoppa 31. mars. Vi er utsatt for den store oppsigelsen. Det er ei katastrofe for distriktet, seier Eriksen.

Fabrikken vart grunnlagt som Follum træsliberi i 1873 og bytta seinare namn til Follum fabrikk. På det meste hadde Follum 1 200 ansatte. No er det berre 356 ansatte igjen ved papirfabrikken. Med underleverandørar og arbeidsplassar i skogsnæringa reknar ein med at til saman 700 arbeidsplassar vil gå tapt.

– For Ringerike kommune er det dramatisk at så mange arbeidsplassar går tapt. Follum er ei hjørnesteinsbedrift, seier Eriksen. I eit brev til bedriftsforsamlinga 6. desember lista Eriksen og to andre tillitsvalte opp argumentar som tar til motmele mot dei økonomiske argumenta for nedlegginga. «Som ansatte i selskapet er det vår klare oppfatning at beslutningsgrunnlaget som forelegges (...) ikke er i nærheten av å være godt nok», står det skrive i brevet.

– Dette er katastrofalt for sagbruksindustrien. 25% av gran går til finforedling, resten til industrien, deriblant oss. Parallellt med denne nedlegginga er det permiteringar på cellulosefabrikken på Tofte på Hurum. Det er store problem i Moss når det gjeld treforedlingsbedrifta der, på sørlandet har dei lagt ned i Hønefoss. Heile treforedlingsbransjen er i praksis torpedert.

– Det fskaper ein kjedereaksjon, situasjonen er negativ i heile indre østlandet. Det er symbiose mellom sagbruk og slip - mister vi den ene mister vi den andre. Konsekvensen av dette blir at vi må eksportere tømmer til utlandet. Vi må ta tak i dette no dersom vi skal ha noko framtidsretta, på andre sida av oljeeventyret.

– Eg etterlyser eit sterkere engasjement frå myndighetene. Spørsmålet er kva dei ønskjer å satse på. Skogbasert industri er tufta på fornybare ressursar, det er galskap at dei ikkje skjønner det.

– Situasjonen er fortvila for dei oppsakte. Mange hundre av dei er over 50 år, og dei bur i eit distrikt som allereie er dårleg stilt. Dei ser naturlegvis svart på det med mindre det kjem ei stor omstillingspakke. Dette er eit hardt slag mot arbeiderrørsla og eit lite samfunn går no tapt, avsluttar Eriksen.

Rødt-nestleder: Bjørnar Moxnes. Foto: Kenneth Sortland Myklebust.

Vil diskutere alternativer til EØS

EUROPAUTREDNINGA

Fredrik V. Sand fredrik@roedt.no

Bjørnar Moxnes, nestleder i Rødt, mener Europautredninga bør bli startskuddet for en nødvendig debatt om alternativer til EØS og håper den vil være en vekker for nei-partiene som har bidratt til å gi EU råderett over norsk politikk.

– Europautredninga viser at EØS-avtalen er en demokratisk fiasko for Norge. Avtalen innebærer en massiv overføring av makt fra folkevalgte organer til EU-systemet og den truer det norske folkestyret, sier Moxnes.

Utenriksminister Jonas Gahr Støre har uttalt at utredninga gir et godt grunnlag for debatt om vårt forhold til EU. Moxnes mener ministeren underslår at en slik debatt også krever at alternative tilknytningsformer må på bordet. Han minner om at Støre satt foten ned for å utrede alternativer til EØS-avtalen da regjeringa satt ned utvalget.

– Jeg synes det er oppsiktsvekkende at Støre etter å ha fått denne rapporten kategorisk avviser enhver debatt om alternativer til EØS. Utenriksministeren er vanligvis en tydelig tilhenger av debatt og dialog, men det virker som om EØS-avtalen er et unntak, sier Moxnes.

– Det er synd at utenriksministeren tyr til ja-sidas vanlige skremser om at alt annet enn EØS-avtalen vil sette norske arbeidsplasser i fare. Europautredninga er et godt utgangspunkt for en saklig og nødvendig debatt om hvilke alternativer vi har. Det er paradoksalt hvis det demokratiske underskuddet i EØS-avtalen nå ikke får konsekvenser for EØS-debatten.

Moxnes minner videre om at Norge har sagt nei til EU-medlemskap to ganger, og at folket aldri har blitt spurt om EØS-avtalen. Sammen med Høyre hindra Arbeiderpartiet at avtalen kom opp til folkeavstemning.

– Rødt har vært mot EØS-avtalen fra dag én fordi den legger sterke føringer på norsk økonomisk politikk som ligger utenfor demokratisk kontroll. Etterhvert har flere EU-direktiver, som Norge har implementert, gjort skam på forsikringene om at EØS-avtalen bare dreier seg om tilknytning til EUs indre marked.

– Stortinget har siden 1993 avgitt ytterligere sjølråderett til EU, og over 90 % av disse vedtakene har vært enstemmige. Det betyr at også nei-partiene SV og Senterpartiet har bidratt til å svekke den nasjonale selvrådet. Europautredninga vil forhåpentligvis være en vekker for alle nei-partiene. Nei-sidas egen utredning om alternativer til EØS vil videre bli utgangspunkt for en livlig Europadebatt i tida som kommer, avslutter Bjørnar Moxnes.

EØS truer norsk arbeidsliv

Truer arbeidslivet: Direktivene fra EU implementeres i Norge som følge av EØS-avtalen. Foto: Stuart Chalmers/CC.

ARBEIDSLIV

Brage Aronsen brage@roedt.no

EØS-avtalen får stadig større betydning for norsk arbeidsliv. Derfor er det på tide å ta debatten om alternativer til EØS, mener faglig sekretær i Nei til EU, Hilde Nylén.

– Anbudssystemet i stat og kommune er et godt eksempel på hvordan EØS påvirker norsk arbeidsliv, svært mye av offentlige oppdrag må settes ut på anbud. Dette kommer via EØS-avtalens krav om fri konkurranse på det indre marked, som vi jo er en del av. Det fører til stor usikkerhet for arbeidere i Norge, fordi de stadig risikerer å bli tynt enda mer fordi det er kamp om oppdragene, sier Nylén.

– Et annet eksempel er den gamle Ervervsloven, som ga mulighet til å stille krav til eiere som kjøpte seg inn i norske selskap. Denne måtte bort på grunn av EØS-avtalens regler om fri etableringsrett. Ikke minst merker svært mange i blant annet renholdsbransjen det gjennom mylderet av norskregistrerte utenlandske foretak, som er med på å gjøre tilstandene i bransjen helt uholdbare, med underbetaling og grov utnyttning.

Stor betydning for norsk arbeidsliv

Hvorfor diskuteres EØS i så liten grad på vanlige norske arbeidsplasser?

– Jeg tror den største grunnen er at folk veit for lite om avtalen og hva den betyr. Og det skjønner jeg godt, det kan av og til føles som en uoverkommelig oppgave å sette seg inn i stoffet, fordi det er så mye. Det er så mange direktiver og dommer at man må nesten være jurist for å skjønne alt. Men det behøver ikke være så komplisert, og det er det viktigste for oss i den debatten vi snart er på vei inn i. Vi må evne å balansere behovet for gode og grundige analyser med behovet for kjappe og lettfattelige argumenter.

– Når vi ser på den krisa som EU er inne i for tida, og på hvor hardt fagbevegelsen presses til å gå med på kutt og innskrenkninger i faglige og sosiale rettigheter, så er det ikke usannsynlig at dette vil gjenspeile seg også gjennom EØS, kanskje spesielt i form av direktiver. I tillegg venter vi på en dom fra EFTA-domstolen i allmenngjøringssaken, og vi veit ennå ikke om Forskrift om lønns- og arbeidsvilkår ved offentlige oppdrag vil havne i domstolen eller hvilket utfall det i så fall vil få.

Faglig sekretær: Hilde Nylén. Foto: Nei til EU.

Flere mulige alternativer

For to år sida oppnevnte regjeringa et utvalg for å utrede Norges forhold til EØS. Utvalgets rapport er nå klar. Da utvalget ble nedsatt, fikk de ikke mandat til å utrede alternative avtaler med EU. Dette førte til at flere organisasjoner gikk sammen for å undersøke alternativene til dagens EØS-avtale.

På hvilke områder vil norske arbeidstakere tjene på at Norge trer ut av EØS-samarbeidet?

– Det viktigste vil sjølsagt være at vi igjen får full styring over lover og regler som har innvirkning på arbeidslivet. Vi kan innføre strengere restriksjoner på bruken av vikarer og innleide, vi kan igjen stille krav til dem som skal eie selskaper som skal drive i Norge. Vi kan en gang for alle få slutt på det forferdelige uvesenet NUF-selskapene er, og vi kan gjeninnføre differensiert arbeidsgiveravgift etter den gamle modellen med flere soner, tilpassa vårt lange land.

– Jeg vil ikke forskuttere det arbeidet som nå gjøres i Alternativprosjektet, men vi veit jo at dersom EØS-avtalen sies opp, så vil den gamle handelsavtalen fra 1973 igjen tre i kraft. Den vil sikre oss fortsatt tollfrihet på handel med industrivarer med EU, og WTO-regelverket vil sikre at EU ikke høyner tollgrensene på andre områder. Om dette vil være tilstrekkelig, eller om vi vil ønske et utvida samarbeid, i retning de avtalene Sveits har inngått, er vanskelig å spå, men det er noe av dette vi håper at Alternativprosjektet kan bidra til å sette søkelyset på, avslutter Nylén.

Meir kjønnsdelt arbeidsliv

Leiar av Raudt sitt kvinneutval: Trude Koksvik Nilsen. Foto: Magne Hagesæter.

ARBEIDSLIV

Magne Hagesæter magne@roedt.no

Ifølgje ein rapport laga på oppdrag frå Barne- likestillings- og inkluderingsdepartementet, er arbeidsmarknaden like kjønnsdelt som for 20 år sidan. I somme yrke går utviklinga feil veg.

– Dette er svært oppsiktsvekkjande, og viser at vi fortsatt har lang vei å gå i likestillingskampen seier leiar av Raudt sitt kvinneutval, Trude Koksvik Nilsen til Rødt Nytt.

– Det er mykje snakk om at vi har oppnådd likestilling i Noreg, og enkelte påstår til og med at likestillinga har gått for langt. Norske ungdommar har vekse opp med desse mytane. Verkelegheita er at dette er langt frå sanninga.

Rapporten har hatt som mål å «kartlegge graden av horisontal og vertikal kjønnssegregering i det norske arbeidsmarkedet i perioden 1990 - 2010». Den konkluderer med at det er i stor grad dei samme mønstre i 2010 som i 1990. Det er SINTEF og NTNU som har stått for kartlegginga av det norske arbeidsmarkedet.

Hovudårsaka til lønnsforskjellane

Forfatarane av rapporten stiller følgjande kritiske spørsmål: Korleis har det seg at vi har høg kvinneleg sysselsetting og skårar svært høgt på FNs likestillingsindeks, samstundes som vi skil oss ut ved å ha ein svært kjønnsdelt arbeidsmarknad og eit vedvarande lønns-gap?

I rapporten går det fram at i 2010 er kvinner mindre representert i dei mest tradisjonelle mannsyrka enn i 1996? Kvifor trur du utviklinga går feil veg?

– På VGS er det mykje trakassering av jenter der majoriteten er gutar. Det gjer det lite attraktivt for jenter å velje det.

– På mange arbeidsplassar blir kjønnsstereotype haldningar og praksis vedlikehaldt. Dette gjeld både i tilsettingsprosessar og tildeling av lærlingplassar. Forventningane til kva eigenskapar kvinner og menn har er institusjonalisert og ein

del av det norske byråkratiet, seier ho.

Kva må gjerast for å snu trenda?

– Dette krev ein innsats på fleire plan. I skulen må mytane om kvinnelege og mannlige eigenskapar aktivt bekjempast. Det er ikkje meir naturleg for menn å jobbe til dømes som sporvognførar eller elektrikarar, seier ho.

Kva er konsekvensane av det kjønnsdelte arbeidsmarkedet?

– Dette er ein av hovudgrunnane til lønnsforskjellane mellom menn og kvinner. Det igjen er med på å oppretthalde eit samfunnsystem der menn har meir makt på alle samfunnsområde, seier Koksvik Nilsen.

Verst i den industrialiserte verda

I rapporten går det òg fram at den norske arbeidsmarknaden er «ett av de mest kjønnssegregererte i den industrialiserte verden».

– Det er pinleg at Noreg kjem så dårleg ut samanlikna med andre land. Vi er forplikta til å gjere noko med dette etter FNs kvinnekonvensjon, som inngår i den norske likestillingslova.

– 75 prosent av deltidstilsette er kvinner, dei utgjer heile 25 prosent av alle sysselsatte i Noreg. Problemet er at det er dei tradisjonelle kvinneyrka er mest utsett for tvungen deltid og er såleis bakgrunnen for at så mange kvinner jobber deltid.

Aukande lønnsforskjellar

Ifølge LOs samfunnspolitiske avdeling i notatet «Etter mellomoppgjøret 2011» er det fleire yrkesgrupper som har fått auka lønnsforskjellar mellom menn og kvinner, deriblant skulen, varehandelen og blant kvinnelege industriarbeidarar.

Rapporten peiker og på at utviklinga sidan århundreskiftet viser at lønnsnivåa i typiske lavlønnsbransjer som reinhald, vaskeri og renseri og vektarbransjen har halde seg stort sett stabile om lag 80 - 85 % av industriarbeidarsnittet.

– Dette er resultatet av at det ikkje kom noko likelønns-pott. Så lenge LO sverger til frontfagmodellen vil dei kvinnelederte yrka henge etter lønnsmessig, seier Koksvik Nilsen.

Innvandringskonsulent: Chiku Ali, Raudt Hordaland. Foto: Magne Hagesæter.

Tøft arbeidsliv for innvandrarar

ARBEIDSLIV

Magne Hagesæter magne@roedt.no

Ifølgje ei undersøking frå Eurostat er 26 prosent med innvandrarakgrunn overkvalifisert i jobben sin, medan 11 prosent av etnisk norske arbeidstakarar er overkvalifisert. Rødt Nytt har snakka med innvandringskonsulent og Raudt-medlem i Bergen, Chiku Ali.

– Dette er eit gammalt problem. Det har diverre ikkje vorte betre med åra, seier Ali, som i dag jobbar som spesialkonsulent i Regionalt ressurscenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging (RVTS).

– Ein person med utanlandsk bakgrunn som skal finne seg ein jobb treng tilleggsprøver for å få utdanninga godkjent. Arbeidsgjevarar bør så spørre seg om personen kan gjere jobben eller ikkje. Men usikkerhet gjer at dei ikkje så lett får jobb. Den vanlegaste måten folk får jobb på er å bli anbefalt gjennom vener og bekjente. Problemet er frammandfrykt og usikkerheit. Folk er redd for at det å tilsette ein innvandrar vil gje meir arbeid til oppløring, sier Ali.

I ei ny omfattande undersøking har forskarane Arnfinn Haagenes Midtbøen og Jon Rogstad vist at det skjer omfattande diskriminering ved tilsettingsprosessar: sannsynlegheita for å bli kalla inn til jobbintervju vert redusert i snitt med om lag 25 prosent dersom søkeren har eit utanlandskliknande namn, samanlikna med identisk kvalifiserte søkarar med majoritetsbakgrunn.

– Eg kjenner til mange som har forandra namn og deretter blitt kalla oftare inn til intervju, men det løysar ikkje nødvendigvis noko, seier Ali. Frammandfrykt kan òg føre til at du ikkje vart tilsett etter du har vore på intervju. Men det er viktig at folk får sjansen til å bli kalla inn til intervju. Så må dei avgjere om personen kan gjere jobben eller ikkje, seier ho.

– Kvotering har eg nok mindre tru på. Det bør bli obligatorisk for arbeidsgjevarar å bli kursa om innvandrargrupperinger og kva som er deira kvaliteter. Dei må bli kjent med innvandrarar og få kompetanse på den måten, sier Ali.

I rapporten går det fram at menn med utanlandsk namn er meir utsett for diskriminering enn kvinner, noko forskarane meiner kan ha samanheng med at fleire menn jobbar i privat sektor. Ali meiner stigmatisering i samfunnet er ein viktig grunn til dette.

– Menn blir meir stigmatisert i media og ofte knytt til kriminalitet. Følgjer ein med i media vert det etter kvart naturleg å frykte innvandrarmenn, seier Ali.

– Der eg jobber tilbyr vi skulering gratis for bedrifter som ønskjer meir kompetanse om innvandrarar. Det tilbodet burde fleire benytte seg av, avsluttar ho.

Korrupsjonsjeger: Erling Folkvord. Foto: Ingar Haug Steinholt.

New Public Management åpner for mer korrupsjon

KORRUPSJON

Brage Aronsen brage@roedt.no

Til sammen 13 personer er nå sikta i den såkalte Unibuss-saken. Det gjør den til en av Norgeshistoriens største korrupsjonssaker. Flere peker nå på New Public Management som en viktig årsak til korrupsjonen.

– Først og fremst handler Unibuss- og Ruter-saken om rene bestikkelser og smøring fra leverandører, og dessuten ulike former for økonomisk utroskap mot egen arbeidsgiver, sier Folkvord, mangeårig bystyremedlem for Rødt i Oslo.

I kjølvannet av korrupsjonssiktelsene rettes søkelyset på at oppsplittinga av Oslo Sporveier AS har åpna dørene for korrupsjon. Professor Peter Gottschalk ved Handelshøyskolen BI sier til Aftenposten: «20 selskaper driver Oslos kollektivtrafikk i et virvar av oppgaver, ansvar og bestillinger. En slik modell fører til pulverisering av ansvar. Det er en mekanisme som fører til økonomisk kriminalitet». Også leder i antikorrupsjonsnettverket Transparency International, Guro Slettemark, trekker fram selskapsstrukturen som en del av problemet: «Oslo har opprettet en svært uoversiktlig selskapsstruktur. Det gjør at det er veldig vanskelig å se hvem som har ansvar for hva. Jo flere underselskaper, jo større kan faren for korrupsjon bli».

– De 17 aksjeselskapene som Oslo eier, kjøper og selger tjenester innbyrdes. Noen andre enheter, som Infrapartner som ikke er egne AS, selger også sine tjenester til de andre. Rundt 20 kommunale kjøpere og selgere er i sving der det før var ett selskap, sier Folkvord.

– Flere av selskapene har skifta navn. Tre ASer har hatt navnet Oslo Sporveier. I dette politikerskapte kaoset har ingen oversikt over pengestrøm og kontraktsinngåelser på kryss og tvers. Oppdelinga skapte et eldorado for noen få grådige og korrupte direktører. Ingen tok ansvar. Ingen førte kontroll.

Hvordan har Rødt jobba med Unibuss-saken?

– Da Rødt og Ingrid Baltzersen i 2007 kom inn i bystyrets samferdselskomité, starta bystyregruppa et tett samarbeid med tillitsvalgte og andre i Oslo Sporveiers Arbeiderforening (OSA). Før dette hadde ingen tatt OSAs korrupsjonsvarslinger på alvor. Derfra har vi holdt trøkket oppe og brukt Rødts posisjoner i bystyre og kontrollutvalg. Noe av dette arbeidet er beskrevet i min bok *Vår korrupte hovedstad*, utgitt i fjor sommer.

Hvem bærer det politiske ansvaret for korrupsjonen i dette tilfellet?

– Først og fremst byrådene fra Høyre og FrP. Dernest mangeårig konsernstyreleder Michael Tetzschner (H).

Folkvords bok *Vår korrupte hovedstad* kan bestilles fra marxisme.no

Hellas: Grekerne er tungt rammet av økonomisk krise. Foto: Mehran Khalili/CC.

KRISE

Mari Eifring mari@roedt.no

Da euroen begynte å vakle retta mange pekefingeren mot grekernes manglende arbeidslyst og forbruk over evne. Økonom Lars Gunnesdal avviser påstandene om at grekere ikke jobber og mener det er helt andre årsaker bak krisa.

Da det i 2009 ble klart at Hellas hadde mye større budsjettunderskudd enn det man hadde trodd, ble det danna et bilde av at problemene i Europa skyldes den manglende arbeidsinnsatsen til søreuropeere, særlig grekere, som også har vært hardest rammet.

For lave inntekter

Lars Gunnesdal er økonom i Manifest Analyse og står bak notatet «Den late greker». Her presenterer han statistikk som viser at grekerne har kortere ferier og lengre arbeidsuker enn de fleste europeere. Nivået for antall årlige arbeidstimer i Hellas ligger 20 prosent over snittet for alle OECD-land. Grekerne arbeider faktisk mest av alle i Europa, på tross av deres lave kvinnelige arbeidsdeltakelse.

– Dette viser at selv om det er behendig å antyde at velferdsordningene i Hellas er altfor gode, så kan ikke dette i seg forklare hvorfor Hellas er i den situasjonen de er i nå. Faktisk er det offentlige forbruket på velferdstjenester under gjennomsnittet i eurosonen. Det er inntektene som er for lave, sier Gunnesdal.

Så hva er grunnen til at Hellas har havnet der de er?

– Det er ingen tvil om at det er mye korrupsjon og svart økonomi. Men til tross for at det har vært mye fokus på «hverdagskorrupsjonen», så er det de på toppen av samfunnet som står for de virkelige store summene i denne sammenhengen. Det finnes ulike estimater på hvor mye penger den greske eliten har gjemt bort på sveitsiske kontoer, og det er trolig snakk om en høyere sum enn den greske statsgjelda. Dette er penger man må anta har blitt unndratt skatt over lengre tid.

Feil medisin

Gunnesdal mener at det er på tide å innse at man ikke kan kutte seg ut av problemene. Han mener

Økonom: Lars Gunnesdal. Foto: Manifest.

at dess lengre man fortsetter å gi feil medisin, dess vanskeligere blir det å finne løsninger.

– I dag er underskuddet større enn da man begynte å kutte. Dette skjer både fordi kuttene i seg selv medfører nedgang og fordi markedene ser at utviklinga går feil vei og at sannsynligheten for at Hellas skal kunne nedbetale gjelda si blir stadig mindre. Dermed får man en nedadgående spiral.

Finnes det i det hele tatt noen løsning for Hellas?

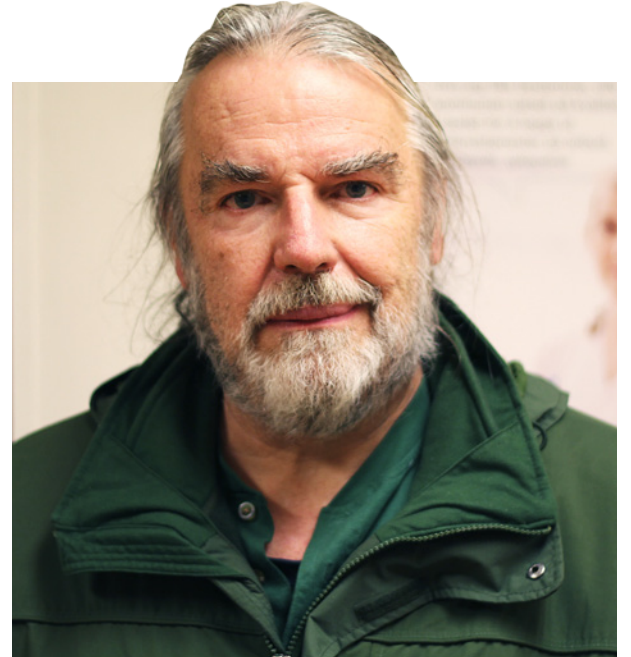
– Det har hele tida vært mulig å innse at valutasamarbeidet ikke fungerer for så mange land med så forskjellig økonomi. Euro-exit har blitt framstilt som en katastrofe, men dersom Hellas hadde trukket seg ut av eurosamarbeidet i kombinasjon med nedskrivning av gjeldsbyrden, som neppe er til å unngå uansett, kunne de ha vært i stand til å bli konkurransedyktig med en egen valuta.

Gunnesdal mener noe av problemet ligger i at euroen i så stor grad er et prestisjeprojekt at europaeliten ikke tar innover seg de faktiske konsekvensene av å opprettholde euroen for enhver pris.

– Man lukker øynene for alternative løsninger og konsekvensene har rukket å bli svært alvorlige. Ungdomsledigheten har dobla seg i mange land i Europa bare de siste tre åra. I Spania og Hellas er nesten halvparten av alle ungdommer som ikke er i utdanning arbeidsledige. Det hjelper lite at det offentlige i disse landene har kuttet i utdanning- og arbeidsrekrutteringsprosjekter for å oppfylle budsjettkrava. Dette viser tydelig hvor EUs prioriteringer ligger når de dikterer betingelser for lån og nye krisepakker. Det er tydeligvis viktigere å redde en og annen storbank fra konkurs enn at en hel generasjon skal ha en framtid, sier Gunnesdal.

Occupy Wall Street: Slagordet *We are the 99%* retter seg mot den amerikanske overklassen. Foto: J. Paxton Reyes/CC.

Aktivist: Dennis O'Neil deltar i Occupy-bevegelsen. Foto: Brage Aronsen.

USA på kanten av stupet

OCCUPY WALL STREET

Brage Aronsen brage@roedt.no

Betyr Occupy Wall Street-bevegelsen framveksten av en ny venstreside i USA? Rødt Nytt har møtt en av okkupantene, Dennis O'Neil.

Occupy Wall Street er en fellesbetegnelse på demonstrasjonene som begynte i New York rundt området Zuccotti Park høsten 2011. Siden den gang har Occupy Wall Street utvikla seg til en landsomfattende antikapitalistisk bevegelse. Dennis O'Neil, som er aktiv i Freedom Road Socialist Organization, har fulgt bevegelsen tett.

Massene mot de superrike

– Oppfordringa til en langvarig protest mot de store bankene og pengedominansen i amerikansk politikk kom originalt fra den kanadiske organisasjonen Adbusters. Det begynte i det små, men så var det som om en krystall ble sluppet i en overmettet løsning i et kjemisk eksperiment. Det krystalliserte sinnet og misnøyen millioner av mennesker følte, forteller O'Neil.

– I løpet av en ukes tid ble ordet spredd gjennom YouTube og sosiale media som Facebook, og til tross for øredøvende stillhet i dagspressa oppsto nye okkupasjoner og folk over hele landet holdt møter for å finne ut av hvordan de kunne kaste seg med. En rekke brutale politiingrep mot okkupantene ble filmet og mangfoldiggjort, noe som fungerte som bensin på bålet. Det var også svært viktig at bevegelsen omfavna idéen om at den grunnleggende konflikten i samfunnet går mellom de superrike 1% og resten av oss, de 99%.

– Den arabiske våren var en viktig inspirasjonskilde og det har fungert begge veier. Når politiet angrep Zuccotti Park sendte aktivister fra Kairo umiddelbart solidaritetserklæringer, sjøl om hendelsene i USA ikke var i nærheten av de dødlige angrepene på den egyptiske demokratibevegelsen.

Hvorfor oppsto dette antikapitalistiske opprøret nå, så lang tid etter den økonomiske krisas utbrudd?

– Jeg vil hevde at protestene er omtrent i rute. Under depresjonen i 1930-åra, som var enda dypere, tok det tre år etter krasjet i 1929 før de første tegna på motstand dukket opp i USA, i form av foreninger for arbeidsløse som krevde offentlig

finansierte lettelser og kjempet mot utkastelser. Folk veit at ting ikke kommer til å bli bedre med det første og har en temmelig god idé om hvem som har skylda.

– Det er fire år sida den økonomiske krisa brøyt ut. I følge de borgerlige økonomene var resesjonen over i juni 2009. Saken er at folk flest ikke merker noen forskjell. Det har ikke vært noen oppreisning for massene som ble ramma av arbeidsløshet og sammenbruddet i boligmarkedet. Vi snakker ikke bare om millioner av tvangssalg. I Nevada er mer enn 60% av alle boliglån det vi kaller *underwater*. Det betyr at lånetakerne skylder banken mer enn de kan selge huset for. Disse folka er fanga, de kan ikke en gang flytte for å finne arbeid, sier O'Neil.

Enorm mistillit

– Sjøl om vi ser mye engstelse, desperasjon og frykt, er det også andre følelser i sving. Folk er sinte. Det vanligste slagordet i demonstrasjonene er *Banks got bailed out. We got sold out!* Folk veit at mens deres liv har blitt mer usikre, har banksjefene som faktisk ødela økonomien blitt belønna med vanvittig velstand i stedet for å bli etterforska og sikta for sine forbrytelser. Det skaper avsky. En nylig meningsmåling viser at bare 11% av befolkninga anerkjenner Kongressen. Mange ser politikerne som pengegriske løgnere som gjør lite eller ingenting for folk de skal representere.

Hva slags rolle spiller fagbevegelsen i Occupy Wall Street-bevegelsen?

– Fagforeningsaktivister over hele landet har lenge sett nye muligheter, men de har slitt med hvordan de skal respondere. Det plutselige utbruddet av Occupy Wall Street åpna nye dører. Fagforeningene elsker formuleringa om 99% mot 1% og de liker idéen om en massebevegelse mot markedsrett og bankene.

– Samtidig er de ikke komfortable med alle aspektene ved Occupy-bevegelsen, først og fremst spontaniteten, idéen om såkalt lederløs motstand og det direkte demokratiet som utøves ved allmøtene. Fagforeninger er gjerne hierarkiske organisasjoner og det er slike miljøer lederne har blitt lært opp til å operere i. Dette er nytt og usikkert terreng for dem. Uansett har mange vanlige medlemmer deltatt i Occupy-aktiviteter og i by etter by har større lokale fagforeninger bidratt med viktig støtte og sårt tiltrengte ressurser.

Vilkåra for forandring

Hvordan vil Occupy-bevegelsen påvirke Obama-administrasjonen og det kommende valget?

– Her må vi ta hensyn til to viktige faktorer: økonomien og republikanerne. Den økonomiske utviklinga har vært forferdelig, i hvert fall for de 99%. Normalt ville det betydd en stor fordel for partiet i opposisjon.

– Nå er det imidlertid slik at det partiet er republikanerne og kandidatene deres forut for primærvalgene er en merkelig gjeng. Kandidatenes underfundigheter, de åpenbare løgnene deres, den enda mer åpenbare lojaliteten til de 1% rikeste, særlig de som donerer millioner til kampanjene deres, dette er alle faktorer som gjør Obama til favoritt i dag. Men hvis økonomien forverres ytterligere, for eksempel gjennom et sammenbrudd i Eurosonen med påfølgende konsekvenser for Wall Street, vil alt se betydelig annerledes ut.

– På samme vis som det har tatt tid for folk å innse hvor store problemer vi har, har det tatt tid for Obama-effekten å avta. Støttespillerne hans knytta store håp til han. Han skulle stoppe krigene, få økonomien på fote etter Bush' resesjon og innlede en ny æra av politisk samarbeidsvilje. Ingen mener i dag at han har fått til dette. Noen skylder på republikanerne for å blokkere forsøkene hans, andre har bare avsky til overs for hele det politiske systemet. En del snudde ryggen til Obama i det de forsto at han bare gjør jobben han ble satt til: å drive videre for de 1%. Det er tross alt deres system. Obama lovt håp og forandring, men har ikke fått til noe betydningsfullt og har etterlatt millioner uten framtidshåp.

Tror du Occupy-bevegelsen er i stand til å skape reell politisk forandring i USA?

– Vil den føre til revolusjon den nærmeste tida? Neppes. Kan den i det minste reversere den langvarige trenden med økte lønnsforskjeller, fagforeningsknusing og angrep på sosiale tjenester som utdanningssystemet? Vel, det er ikke umulig.

– Bevegelsen har allerede endret det politiske klimaet. Frank Luntz, en rådgiver i det republikanske partiet, uttalte på en konferanse for republikanske guvernører tidligere i år at Occupy Wall Street skremmer livet av han. Hans viktigste råd til forsamlinga var: «Hva du enn gjør, ikke bruk ordet kapitalisme».

– Newt Gingrich, en motbydelig høyrevridd hardhaus som ønsker å bli republikanernes presidentkandidat, har lansert en kryssild av en kampanje i forbindelse med primærvalget i South Carolina, retta mot hans rival Mitt Romney. Kampanjen kritiserer Romney for å ha leda et Wall Street-hedgefond ved navn Bain Capital, som tok over en rekke selskaper, profitterte voldsomt på å slå dem konkurs og så etterlot seg tusenvis av arbeidsløse. Denne kampanjen indikerer en forandring og hvis det varer betyr det en dyptgripende endring i hvordan folk i dette landet tenker om landet sitt og dets økonomiske system.

Ser framover: Fredrik V. Sand. Foto: Rebell.

Inviterer til debatt om Rødts framtid

25.-26. februar inviterer Rødts strategikomité til Framtidskonferansen på Litteraturhuset i Oslo. Komitémedlem Fredrik V. Sand håper konferansen vil samle mange til en bred debatt om Rødts framtid.

– I ei tid der kapitalismen tydelig viser sine mangler og dramatiske konsekvenser, trenger vi ei venstreside som kan komme med alternativer. Hovedtemaet for Framtidskonferansen er hva som skal til for at Rødt blir et slagkraftig parti som kan oppnå konkrete resultater og mobilisere folk til å forandre samfunnet, sier Sand.

Framtidskonferansen blir en viktig del av strategidebatten som skal gå i Rødt fram til landsmøtet som skal vedta den nye strategien.

– I midten av februar kommer strategikomitéen med sin rapport som utgjør grunnlaget for debatten. Nå håper vi folk både i og utafør partiet vil være med og diskutere framtida til Rødt, sier Sand.

Konferansen er gratis og åpen for alle. For program og påmelding, se roedt.no/framtidskonferansen

Mari Eifring
mari@roedt.no

Ung og lovende: Jo Skårderud. Foto: Rødt.

Advarer mot gubbevelde

Med dagens regler kan ingen i den sentrale LO-ledelsen eller ledelsene i forbunda ta gjenvælg etter fylte 60 år. Handel og Kontors 63 år gamle leder, Sture Arntzen, har tatt til orde for at aldersgrensa skal utvides til 67. Argumentet er at i arbeidslivet kan man jobbe til man er minst 70 og at LO kan gå glipp av verdifull kompetanse.

– Forslaget om å la ledelsen i LO sitte til de er 67 er bare et forsøk fra LOs gamle gubber på å klamre seg til makta i enda noen år. Fagbevegelsen trenger at yngre krefter får slippe til, sier Jo Skårderud, studenttillitsvalgt i SL og sekretær i LOs Ungdomsutvalg i Trondheim. Han sitter også i Rødts bystyregruppe i Trondheim.

– Forbundsledere i LO har en enorm makt. Det er ikke hverdagskost at noen tør å stille mot en etablert forbundsleder i LO. 60-årsregelen er derfor en nødvendig sikkerhetsventil for å hindre at enkeltpersoner blir sittende for lenge med for mye makt i LO. Den tvinger frem nye ledere, nye tanker og nye ideer, sier Skårderud.

Brage Aronsen brage@roedt.no

Rettsikkerhet: Rødt vil erstatte Utlendingsnemnda med en asyl-domstol. Foto: Rødt Nytt.

Rettsikkerhet også for flyktninger

I begynnelsen av januar ble det klart at Fremskrittspartiet nå mener at dagens Utlendingsnemnd (UNE) bør erstattes med en asyl-domstol. Rødt-leder Turid Thomassen er glad for er glad for at det nå er flere partier på Stortinget som deler Rødt sitt syn.

– UNE fungerer ikke for mennesker med beskyttelsesbehov. Rettsikkerheten til flyktninger blir ikke tilfredsstillende ivarettatt, sier Thomassen.

I 1999 vedtok Stortinget vedtok at klagesaker ikke lenger skulle behandles av Justisdepartementet, men avgjøres av en særskilt nemnd. Utlendingsnemnda begynte sin virksomhet 1. januar 2001.

– UNE er organisert som en forvaltningsdomstol med spesielt elendig rettsikkerhet for den som skal få sin skjebne avgjort av nemnda ved bruk av skjønn. Dette er avgjørelser som i en rekke tilfeller kan dreie seg om liv eller død. Nemndelederen har her i utgangspunktet makt til å avgjøre saker alene.

– Rødt har programfesta at vi ønsker å erstatte UNE med en uavhengig asyl-domstol fordi dette vil være den beste måten å styrke rettsikkerheten til asylsøkere på. Men vi ser også at det kan være

Rødt-leder: Turid Thomassen. Foto: Brage Aronsen.

bruk for et forvaltningsorgan som ivaretar noen av UNE sine funksjoner. Vi har derfor foreslått en kombinasjon av en utlendingsnemnd og asyl-domstol i et hørings svar til departementet.

– En asyl-domstol kan behandle beskyttelsessaker, mens et forvaltningsorgan med utgangspunkt i dagens UNE skal kunne fortsette å behandle klager som angår visum, opphold i forbindelse med studier og arbeid, familiegjenforening, utvisning og statsborgerskap, og saker om reisebevis og utlendingspass, sier Thomassen.

Brage Aronsen
brage@roedt.no

LO til kamp mot rasismen

Norsk fagbevegelse går i front i en fornyet innsats mot rasisme og høyreekstremisme.

13 januar undertegna LO en ny avtale med Norsk Folkehjelp om rasismefri sone. Dermed blåser de nytt liv i det antirasistiske arbeidet. Et av tiltakene innebærer at LO forplikter seg til å oppfordre personer med minoritetsbakgrunn til å søke ledige stillinger og også kalle inn kvalifiserte søkere med minoritetsbakgrunn til jobbintervju.

– LO vil med denne relanseringen vise at arbeidet med rasismefrie soner er viktig og at vi må stå på for å bekjempe forskjellsbehandling slik at alle de som ønsker kan komme i arbeid og få delta i samfunnet, sa Gerd Kristiansen i forbindelse med relanseringen, og oppfordrer LOs forbund og lokalavdelinger til å slutte seg til rasismefri sone, samt at lokale tillitsvalgte også ser dette arbeidet som en viktig del av tillitsvalgtes oppgaver for medlemmene og samfunnet, sier LOs nestleder Gerd Kristiansen til frifagbevegelse.no.

I tillegg har LO Stat og 13 LO-forbund, etter initiativ fra Industri Energi, signert en avtale om økonomisk støtte til Antirasistisk senter. Til sammen har fagbevegelsen forpliktet seg til å

Rasismefritt: LO tar opp kampen for det flerkulturelle samfunn.

betale 460 000 kroner hvert år, i fire år framover. De to største bidragsyterne er Industri Energi og Fagforbundet, med 100 000 kroner hver.

– Når vi ser på historien, blir alltid arbeiderbevegelsen angrepet fra det høyreekstremitet miljøet, uttalte leder i Industri Energi, Leif Sande ved undertegnelsen av avtalen.

Brage Aronsen brage@roedt.no

Vil la asylsøkere jobbe: Seher Aydar. Foto: Rød Ungdom.

– La asylsøkere få jobbe

RØD UNGDOM ASYLPOLITIKK

Marte Teigen marte@sosialisme.no

– I januar begynner Rød Ungdoms kampanje for arbeidstillatelse til asylsøkere. Vi vil skape oppmerksomhet rundt at asylsøkere ikke får arbeidstillatelse, selv om de gjerne vil bidra i samfunnet, sier kampanjesjef Seher Aydar.

– Før den rødgrønne regjeringas innstramninger i asylpolitikken 2009 fikk 90 % av alle asylsøkere arbeidstillatelse. Etter at ordninga ble strammet inn er tallet nede i under halvparten.

– Dette fører til at mange asylsøkere og ureturnerbare som gjerne vil jobbe, ikke får lov. Det er urettferdig, upraktisk og veldig dårlig integreringspolitikk, sier Aydar og legger til at også UDI er misfornøyd med resultatene av innstramningene.

– Hensikten med innstramningene var at Norge ikke skulle være attraktivt for asylsøkere og at flere skulle legge frem ID-papirer. I følge UDIs egne erfaringer har ikke dette skjedd.

I en fersk rapport konkluderer UDI med følgende: «Med tanke på den lave måloppnåelsen er det mye som tilsier at ordningen bør modifieres og legitimeres på en annen måte, eller til og med avskaffes.»

– Denne rapporten bekrefter det vi har hevda lenge. Asylsøkere flykter ikke til Norge fordi de har planer om å være gratispassasjerer i de norske velferdsordningene. De flykter fra krig, sult, naturkatastrofer eller forfølgelse. Hvis det er viktig for regjeringa å få ned antall asylsøkere må de gjøre noe med disse forholda, i stedet for å nekte folk å ta seg jobb, sier hun.

Fordommer og integrering

Aydar tror mange har vrangforestillinger om

asylsøkere fordi de aldri møter dem og får muligheten til å bli kjent med dem.

– Flere studier viser at i tilfeller der myndighetene i en tidlig fase gir full tilgang til de ulike arenaene i mottakerlandet, får dette positivt utslag for flyktingenes integrering etter at de har fått opphold og varig beskyttelse i mottakerlandet, forteller Aydar. Hun tror problemet ikke ligger i folks holdninger, men i regjeringas politikk.

– Statistisk Sentralbyrås årlige undersøkelse av holdninger til innvandrere viser at ni av ti mener at innvandrere bør ha samme mulighet til arbeid som nordmenn. Det viser at regjeringa bør åpne for at også asylsøkere får rett til å jobbe.

Arbeid til alle?

– I Norge er det bred enighet om at arbeid er en av de viktigste kildene til integrering. Likevel henger ikke den rødgrønne regjeringa med, snarere tvert i mot, sier Aydar.

– Disse menneskene har skattekort og bidrar til fellesskapet, både gjennom å jobbe og ved å betale skatt. Før jul gjorde kommunestyrene i Trondheim, Stavanger og Bergen vedtak om at dagens regelverk må endres. Arbeidsnekt er en politikk Norge står aleine om i Norden. Det er synd at Jens Stoltenberg og Arbeiderpartiet som i mange år har hevdet at arbeid til alle er jobb nummer én skal være en bremskloss i denne saken.

Aydar mener arbeidstillatelse til asylsøkere er et viktig krav som også fagbevegelsen bør gå inn for.

– Arbeiderbevegelsen har lange tradisjoner for solidaritet overfor de som faller utfor. Da bør det være naturlig å diskutere dette kravet, ettersom flere store byer og kommuner har gått inn for å la asylsøkere jobbe.

– Arbeid er nøkkelen til god integrering. En hel gruppe blir utestengt fra et viktig samfunnsområde. Det skaper et skille mellom majoriteten og minoritetene i samfunnet.

RU-leder: Iver Aastebøl. Foto: Magne Hagesæter.

Krisa rammer de unge

RØD UNGDOM KRISE

Marte Teigen marte@sosialisme.no

Som følge av den økonomiske krisa øker arbeidsledigheten i Europa og flere stater gjør enorme kutt i sine velferdsordninger. Ungdom er blant de som har mest å tape på krisetiltakene, mener Iver Aastebøl, leder i Rød Ungdom.

– Det er ikke noe nytt at vanlige folk betaler regninga for kriser i kapitalismen. Nå kuttes det i pensjons- og trygdeordninger, samt andre velferdstjenester. Også ungdom må betale en dyr pris for krisa gjennom at arbeidsmarkedet blir mindre tilgjengelig for unge, sier RU-leder Iver Aastebøl.

Før årsskiftet var hver femte ungdom i Europa arbeidsledig. Blant de hardest rammede landa finner vi Hellas, Spania og Portugal.

– Dette er land som har blitt spesielt hardt rammet av den økonomiske krisa. I Spania er nær halvparten av alle ungdommer mellom 16 og 25 uten arbeid, forteller Aastebøl.

– Istedenfor å vedta kuttpakker i offentlig velferd burde de europeiske lederne forsøkt å stimulere arbeidsmarkedet og skape flere jobber. Vi trenger en løsning på krisa som gagnar folk flest, ikke finanskapitalen, forteller Aastebøl. Han er bekymra for at ungdom kommer til å bli enda grovere utnytta i trange tider.

– De dystre tallene rykker nærmere oss sjøl. I Sverige er ungdomsledigheten nå på 29 prosent. Dette har blant annet ført til at arbeidsløse svenske ungdommer utnyttes i Norge av både hushaier og bemanningsbyrå. Det er venta at det kommer 42.000 svenske arbeidsinnvandrere til Norge i år. 6 av 10 svenske gjestearbeidere jobber i et vikarbyrå.

– Når arbeidsledigheten er så omfattende og langvarig fører det til at arbeidere, spesielt ungdom, godtar dårlige vilkår for å få en fot innafor. Dette er en av grunnene til at blant annet den internasjonale faglige samorganisasjonen IFS (ITUC) burde få kontroll med finansmarkedene og arbeidsmarkedet for å komme ut av dette.

– Ikke bare er det frustrerende for ungdommene fordi de går arbeidsløse. De går også glipp av arbeidserfaring og kompetanse som er verdifull for samfunnet. Dette er konsekvensen av at en hel generasjon faller ut fra arbeidslivet, sier Aastebøl.

Han legger til at regulering av arbeidsmarkedet ikke er nok, men et steg på veien for å gjøre situasjonen bedre for ungdom i dag.

– Denne krisa er et resultat av det systemet vi har i dag, og de første som får fyken når kapitalen sliter er ufaglærte og de uten lang arbeidserfaring. Derfor er det nødvendig at ungdom også organiserer seg for et annet økonomisk system, avslutter Aastebøl.

Hvor går kunnskapsnasjonen?

MANIFEST ÅRSKONFERANSE 2012

Brage Aronsen brage@roedt.no

– Årskonferansen har blitt Manifest Analyses konstruktive motvekt til NHOs årskonferanse. Årets tema er kunnskapsnasjonen, forteller prosjektleder Mari Eifring, som lover spennende foredrag og livlig debatt.

Stiftelsen Manifest blei danna av Rød Ungdom, Sosialistisk Ungdom og Rød Front i 2003. I dag er stiftelsen partipolitisk uavhengig og driver både Forlaget Manifest og Manifest Analyse. Eifring mener Manifest er et viktig tilskudd til den norske venstresida.

– Høyresida har gjennom Libertas og Civita skapt miljøer som har vært viktige premissleverandører i norsk

Prosjektleder: Mari Eifring. Foto: Mathias Furevik.

politikk. Venstresida har behov for å møte offensiven fra høyre og der spiller Manifest en viktig rolle. Mens Civita får økonomisk støtte fra størrelser som NHO, Norges Rederiforbund, Jens Ulltveit-Moe, og Stein Erik Hagen, er Manifest finansiert av norske arbeidsfolk gjennom fagbevegelsen, sier Eifring.

– Årets konferanse har kunnskapsnasjonen som hovedtema. Vi skal blant annet diskutere yrkesfagene og hvordan vi kan snu negativt fokus på «frafall» til en positiv satsing på yrkesverdighet og verdiskaping. Vi skal drøfte om økt testing av elevene gir et varig kunnskapsløft eller en kortsiktig kunnskapsbløff. Videre skal vi se på svenske erfaringer om hva som skjer hvis Høyre og Frp lykkes med å åpne Norge for kommersielle skoleselskaper. I tillegg blir det annet påfyll, blant annet debatt om Vikarbyrådirektivet.

– Blant innlederne kan nevnes Bjørnar Moxnes, Trond Giske, Kristin Halvorsen, Ali Esbati, Erna Solberg og Håkon Høst. Bli med og møt fagorganiserte fra hele landet, forskere, politikere, organisasjonsledere, studenter og andre samfunnsengasjerte til en dag med debatt, meningsutveksling og framtidsette løsninger, oppfordrer Eifring.

Konferansen går av stabelen 13. mars, på Folketeateret i Oslo. For påmelding og praktisk info, se www.manifestanalyse.no.

HVA SKJER?

2. februar THATCHERISMENS LÆRDOMMER

Litteraturhuset, Oslo. www.manifestanalyse.no

3. februar LOS STUDENTPOLITISKE KONFERANSE

Oslo Kongressenter. www.lo.no

18. - 19. februar OSLO PALESTINE FILM FESTIVAL

Cinematket, Oslo. www.opff.no

25. - 26. februar RØDTS FRAMTIDSKONFERANSE

Litteraturhuset, Oslo. www.roedt.no

25. - 26. februar LANDSMØTE I ATTAC

Solidaritetshuset, Oslo. www.attac.no

17. mars NEI TIL EUS LANDSKONFERANSE

Oslo. www.neitileu.no

Tips oss om aktuelle arrangementer!
Send en e-post til brage@roedt.no.

ANNONSE:

KRISA: Forstå og slåss

Kommer Norge til å gå klar av den økonomiske krisa? Hva slags økonomisk politikk er mulig i Norge? Les mer i dette heftet fra Rødt! med artikler av Turid Thomassen, Torstein Dahle, Johan Petter Andresen og Dennis O'Neil.

Kun
50,-

Heftet kan bestilles på MARXISME.NO

ANNONSE:

FRAMTIDS- KONFERANSEN

25. og 26. februar på Litteraturhuset i Oslo

- Den økonomiske krisa viser at det trengs en ny økonomisk dagsorden.
- Når Arbeiderpartiet går inn for vikarbyrådirektivet viser dette at Norge trenger et nytt arbeiderparti.
- Nok et mislykket klimatoppmøte viser at det ikke er toppolitikere og klimabyråkratene som sitter med løsninga.

Hva skal til for å gjøre noe med dette?

Om kort tid kommer strategikomiteen i Rødt med rapporten som skal danne grunnlaget for debatten om Rødts vei videre. Bli med og diskutér framtida på Litteraturhuset 25.-26. februar.

Gratis inngang og åpent for alle!
Program og påmelding:
<http://roedt.no/framtidskonferansen>

ANNONSE:

Ny bok fra Pål Steigan

PÅL STEIGAN SAMMEN- BRUDDET

Kun
299,-

Jeg tror ingen lukker denne boken upåvirket. Den beveger seg fra dommedag til mulighet, fra ufornuft til fornuft. Til en verden som vi i anstendighet kan overlata til kommende generasjoner.

Fra forordet til Henning Mankell.

Kjøp boka på MARXISME.NO

Bli medlem i Rødt!

Er du mot krigen i Afghanistan? Er du opptatt av miljø, rettferdig fordeling og styrking av velferdsstaten? Ønsker du et annet, mer solidarisk samfunnssystem? Da er Rødt partiet for deg!

Rødt, Osterhaus' gate 27, 0183 Oslo / roedt@roedt.no / www.roedt.no / 22 98 90 50

Abonnér gratis på Rødt Nytt